

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNE PRAVOBRANILKE

JULIANE KOKOTT,

predstavljeni 11. januarja 2007¹

I – Uvod

1. V tem postopku zaradi neizpolnitve obveznosti očita Komisija prenos določb Direktive Sveta 79/409/EGS z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prosto živečih ptic² (v nadaljevanju: Direktiva o pticah) v več avstrijskih zveznih deželah.
 1. Republika Avstrija s tem, da je v avstrijsko pravo nepopolno oziroma nepravilno prenesla člen 1(1) in (2), člen 5, člen 6(1), člen 7(1) in (4), člen 8, člen 9(1) in (2) ter člen 11 Direktive Sveta 79/409/EGS z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prosto živečih ptic, ni izpolnila obveznosti pravilnega oziroma popolnega prenosa te direktive.
 2. Republiki Avstriji se naloži plačilo stroškov postopka.
2. Postopek je bil uveden s pisnim opominom z dne 13. aprila 2000 in se je nadaljeval z obrazloženim mnenjem z dne 17. oktobra 2003. Predloženo tožbo je Komisija vložila 8. decembra 2004.
3. Ker je bilo med postopkom avstrijsko pravo na več mestih spremenjeno, Komisija zdaj Sodišču predlaga, naj odloči tako:
 1. naj se tožba zavrne kot neutemeljena v delu, v katerem je bilo avstrijsko pravo medtem usklajeno, in
 2. naj se Komisiji naloži plačilo stroškov postopka.
4. Republika Avstrija predlaga:

¹ — Jezik izvirnika: nemščina.

² — UL L 103, str. 1, kot je bila spremenjena z Direktivo Komisije 97/49/ES z dne 29. julija 1997 (UL L 223, str. 9).

II – Presoja

Direktiva zagotoviti. Sodišče je že pojasnilo, da je treba to določbo prenesti v nacionalno pravo³. Odstavka 1 in 2 se glasita:

5. Tožbo je treba presojati glede na pravo, ki je veljalo ob izteku roka, ki ga je postavila Komisija v obrazloženem mnenju. Ker je bilo obrazloženo mnenje vročeno stalnemu predstavništvu Avstrije 17. oktobra 2003, je upošteveni datum 17. december 2003.

„1. Ta direktiva se nanaša na ohranjanje vseh prostoživečih vrst ptic, naravno prisotnih na evropskem ozemlju držav članic, kjer se uporablja Pogodba. Vključuje varovanje, upravljanje in nadzor nad temi vrstami in določa pravila njihovega izkoriščanja.

A – Delno pripoznanje tožbenih razlogov

6. Avstrija očitka nezadostnega prenosa ne prereka v zvezi s členom 1(1) in (2) v Koroški, Spodnji Avstriji in Štajerski, členom 5 v Spodnji Avstriji in Štajerski, členom 7(1) v Spodnji Avstriji ter členom 7(4) in členom 9 v Štajerski, temveč napoveduje prilagoditev prava. Ker se to ni zgodilo do izteka roka, navedenega v obrazloženem mnenju, je treba očitku neizpolnitve obveznosti v tem delu pritrditi.

2. Uporablja se za ptice ter njihova jajca, gnezda in habitate.“

1. Gradiščansko*B – Člen 1 Direktive o pticah*

7. Člen 1 Direktive o pticah določa področje uporabe, to je obseg varstva, ki ga želi

8. Glede Gradiščanskega Komisija očita, da naj bi bile v skladu s členom 16(1)(b) gradiščanskega zakona o varstvu narave in ohranitvi krajine (Naturschutz- und Landschaftspflegegesetz), „v skladu s pogoji, določenimi v členu 88a gradiščanskega

³ — Sodba z dne 8. julija 1987 v zadevi Komisija proti Belgiji (skladnost) (247/85, Recueil, str. 3029, točka 18 in naslednje).

zakona o lovu (Jagdgesetz) [...], razen škorca (*Sturnus vulgaris*) zaščitene vse druge prostoživeče vrste ptic“. Ni navedeno, da bi za škorca obstajal kakšen drug splošni varstveni predpis.

Zajetje vseh ptic iz člena 1 namreč ni pomembno le z vidika lova, ki je urejen v členu 7, temveč tudi z vidika prepovedi, urejenih v členu 5.

11. Člen 1 Direktive o pticah na Gradiščanskem torej ni pravilno prenesen.

9. Avstrija se v dokaz izpolnitve obveznosti prenosa sklicuje izključno na določbe lovskega prava, in sicer na to, da se odstrel škorca lahko dovoli le zaradi varstva vinogradniških nasadov v času od 15. julija do 30. novembra. To naj bi prepostavljala uredba, ki jo je na podlagi člena 88a(1) gradiščanskega zakona o lovu mogoče sprejeti, če se na območju, kjer se nahajajo vinogradi, pričakuje množičen pojav škorcev.

2. Zgornja Avstrija

12. V Zgornji Avstriji krog ptic, ki jih je treba zaščititi, določa uredba o varstvu vrst (Artenschutzverordnung), ki jo je treba sprejeti na podlagi člena 27(1) in (2) zgornjeavstrijskega zakona o varstvu narave in krajine (Natur- und Landschaftsschutzgesetz). Zaščiti se lahko prostoživeče živali, ki jih ni dovoljeno loviti, „če gre za vrsto, ki je v domači krajini redka, katere obstoj je ogrožen ali katere ohranitev je zaradi naravnega ravnovesja v javnem interesu [...]“

10. Te določbe vsekakor ne morejo upravičiti popolne izključitve škorca iz varstva ptic in to ni odvisno od tega, ali so – kot zatrjuje Avstrija – dopustne v skladu s členom 9(1)(a), tretja alineja, Direktive o pticah.⁴

13. Po mnenju Komisije naj na tej pravni podlagi ne bi bilo mogoče zaščititi vseh ptic, na katere se nanaša člen 1 Direktive o pticah. Konkretno naj bi bile iz varstva ptic izrecno izključene predvsem sraka (*Pica pica*), šoja

⁴ — V zvezi s tem glej v nadaljevanju navedeno točko 121 in naslednje.

(*Garrulus glandarius*), črna vrana (*Corvus corone corone*) in siva vrana (*Corvus corone cornix*).

prava Skupnosti.⁶ Poleg tega ima natančnost prenosa pri Direktivi o pticah poseben pomen, saj je državam članicam za njihovo ozemlje zaupano upravljanje skupne naravne dediščine.⁷

14. Avstrija očitku v zvezi s pravno podlago ugovarja, da naj bi se člen 27(1) in (2) zgornjeavstrijskega zakona o varstvu narave in krajine moralo razlagati ter uporabljati v skladu z Direktivo o pticah, ter da naj bi bilo zlasti izrecno predvideno, da se mora upoštevati člene od 5 do 7 in 9.

16. V tem primeru iz besedila člena 27(1) in (2) zgornjeavstrijskega zakona o varstvu narave in krajine ne izhaja, da bi bil člen 1 Direktive o pticah popolnoma prenesen, saj se uredba o varstvu vrst ne more nanašati na ptice, ki jih je dovoljeno loviti, čeprav so zajete z Direktivo o pticah. Poleg tega se lahko zaščiti le redke vrste. Tudi to je omejitev, ki ne izhaja iz člena 1. Teh pomanjkljivosti ne more odpraviti sklicevanje na člene od 5 do 7 in 9, ker manjka člen 1.

15. Toda prenos direktive mora ustrezati višjim zahtevam. Prenos mora biti izveden tako, da vsak uporabnik prava, tudi če ne pozna direktive, izvedbene določbe uporablja tako, kot to zahteva direktiva. Kot je Sodišče pojasnilo, le izvrševanje v skladu z direktivo s strani nacionalnih organov zato ne dokazuje jasnosti in natančnosti, ki sta potrebni za zadostitev zahtevi pravne varnosti.⁵ Tudi upravna praksa, ki jo lahko uprava v skladu z naravo stvari poljubno spreminja in je znana le v nezadostnem obsegu, se ne more šteti za pravnoveljavno izpolnitev obveznosti

17. Sicer pa je problematično tudi to, da želi Avstrija mogoče zaščititi le domorodne vrste, čeprav to iz člena 27 ne izhaja nujno. Sodišče je že ugotovilo, da so z Direktivo o pticah zaščitene vse prostoživeče vrste ptic, naravno prisotne na evropskem ozemlju držav članic, kjer se uporablja Pogodba – vrste, ki so

5 — Sodbi z dne 10. maja 2001 v zadevi Komisija proti Nizozemski (C-144/99, Recueil, str. I-3541, točka 21) in z dne 19. septembra 1996 v zadevi Komisija proti Grčiji (C-236/95, Recueil, str. I-4459, točka 12 in naslednje), prav tako glede okolja sklepni predlogi generalne pravobranilke Stix-Hackl z dne 14. januarja 2003 k sodbi z dne 26. junija 2003 v zadevi Komisija proti Franciji (C-233/00, Recueil, str. I-6625, točka 73).

6 — Sodbe z dne 13. marca 1997 v zadevi Komisija proti Franciji (C-197/96, Recueil, str. I-1489, točka 14); z dne 9. marca 2000 v zadevi Komisija proti Italiji (C-358/98, Recueil, str. I-1255, točka 17); z dne 7. marca 2002 v zadevi Komisija proti Italiji (C-145/99, Recueil, str. I-2235, točka 30) in z dne 10. marca 2005 v zadevi Komisija proti Združenemu kraljestvu (C-33/03, ZOdl., str. I-1865, točka 25).

7 — Sodbi z dne 8. julija 1987 v zadevi Komisija proti Italiji (skladnost) (262/85, Recueil, str. 3073, točka 39) in z dne 7. decembra 2000 v zadevi Komisija proti Franciji (lovne dobe) (C-38/99, Recueil, str. I-10941, točka 53).

naravno prisotne na evropskem ozemlju posameznih držav članic, in vrste, ki se pojavljajo le v drugih državah članicah.⁸ Razlike obstajajo le glede varstvenih določb, ki jih je vsakokrat treba uporabiti.

„Brez vpliva na člena 7 in 9 države članice sprejmejo potrebne ukrepe za uvedbo splošnega sistema varstva vseh vrst ptic iz člena 1, ki prepovedujejo zlasti:

a) namerno ubitje ali ujetje na kakršenkoli način;

18. Poleg tega Komisija upravičeno očita, da so določene vrste, in sicer sraka, šoja, črna vrana in siva vrana, izključene s področja varstva. Člen 1 Direktive o pticah zajema tudi te vrste.

b) namerno uničenje ali poškodovanje gnezd in jajc ali odstranjevanje gnezd;

19. Iz tega izhaja, da člen 1 tudi v Zgornji Avstriji ni pravilno prenesen.

c) odvzem jajc iz narave in posedovanje teh jajc, čeprav so prazna;

C – Člen 5 Direktive o pticah

d) namerno vznemirjanje ptic, zlasti v času razmnoževanja in vzreje mladičev, v taki meri, da bi vznemirjanje postalo moteče glede na cilje te direktive;

20. Člen 5 določa:

⁸ — V opombi 3 navedena sodba Komisija proti Belgiji (skladnost), točka 21 in naslednja.

e) zadrževanje ptic tistih vrst, katerih ujetje in lov nanje je prepovedan.“

1. Gradiščansko

nimi pogoji upravičuje odstopanja od člena 5.¹⁰ Vendar pa na tej podlagi škorca ni mogoče popolnoma izvzeti iz varstva ptic, kot je to primer v tej zadevi. Izključeno je namreč, da bi ta vrsta vedno in neodvisno od velikosti populacije povzročala resno škodo. Zato je očitek kršitve člena 5 glede škorca utemeljen.

a) Varstvo škorca

21. Komisija glede Gradiščanskega očita zgoraj predstavljeno nezadostno varstvo škorca na podlagi člena 16(1)(b) gradiščanskega zakona o varstvu narave in ohranitvi krajine v povezavi s členom 88(1) in (2) gradiščanskega zakona o lovu⁹ tudi kot kršitev člena 5 Direktive o pticah. Ker je škorec – kot je bilo prikazano zgoraj – ob kršitvi člena 1 Direktive o pticah izvzet iz varstva ptic, je hkrati kršen tudi člen 5. Varstvo iz člena 5 se namreč nanaša na vse vrste ptic iz člena 1.

22. Načeloma je lahko odstopanje od člena 5 Direktive o pticah upravičeno na podlagi člena 9(1), če obstaja eden izmed tam navedenih razlogov in ni na voljo druge zadovoljive rešitve. V zvezi s škorcem se navaja preprečitev resne škode na vinogradniških nasadih. Ta razlog lahko pod določbe-

b) Varstvo gnezd

23. Komisija poleg tega očita, da naj bi gradiščanska uredba o varstvu vrst (Artenschutzverordnung) v nasprotju s členoma 5 in 9 Direktive o pticah določala splošno izjemo tudi za namerno poškodovanje gnezdišč, razmnoževališč, počivališč in prezimovališč zaščitene vrste. To naj bi izhajalo iz člena 6 gradiščanske uredbe o varstvu vrst, v skladu s katerim „določbe te uredbe ne vplivajo na [...] zakonito izvajanje lova in ribolova“.

9 — Te določbe so opisane zgoraj v točki 8.

10 — Sicer pa o združljivosti predpisov, ki se nanašajo na škorca, s členom 9 Direktive o pticah glej v nadaljevanju točko 121 in naslednje.

24. Avstrija temu očitku Komisije ugovarja, da naj bi bilo varstvo ptic kljub ureditvi iz člena 6 gradiščanske uredbe o varstvu vrst v vseh razvojnih stadijih zagotovljeno na po 6čChddlagi členov od 16 do 16b gradiščanskega zakona o varstvu narave in ohranitvi krajine.

25. V skladu s členom 16(1) in (4), prvi stavek, gradiščanskega zakona o varstvu narave in ohranitvi krajine dejansko ni dovoljeno preganjanje, vznemirjanje, ujetje, prevažanje, posedovanje, ranjenje, ubitje, hramba, odvzem ali poškodovanje ptic – razen škorca – v vseh njihovih razvojnih stadijih. Čeprav gnezda in jajca niso izrecno omenjena, se zdi, da so s tem prepovedi iz člena 5 Direktive o pticah načeloma prenesene. Deloma so gradiščanske prepovedi celo strožje, ker niso omejene na namerna ravnanja.

26. Vendar pa je gradiščanski zakonodajalec izhajal iz tega, da je zlasti v zvezi z gnezdji, ki jih je treba varovati na podlagi člena 5(b) Direktive o pticah, potrebna dodatna določba. V skladu s členom 16(2)(d) gradiščanskega zakona o varstvu narave in ohranitvi krajine mora namreč deželna vlada v uredbi navesti tiste vrste živali, za varstvo katerih je prepovedano odstranjevanje, poškodovanje ali uničenje gnezd in gnezdišč, rastišč, razmnoževališč, počivališč in prezimovališč (drevesa z gnezdnom ali duplom, pečine in

stene, kjer gnezdijo ptice, kraji, kjer raste trsje, talne luknje in podobno). Zato je mogoče sklepati nasprotno, da splošne prepovedi iz člena 16(4) gradiščanskega zakona o varstvu narave in ohranitvi krajine ne zajemajo teh oblik škodljivih posegov, čeprav te v veliki večini niso združljive s členom 5 Direktive o pticah. Gradiščansko pravo torej v tem delu ni jasno.

27. Določbe gradiščanske uredbe o varstvu vrst te pomanjkljivosti prenosa ne odpravljajo. Zahtevane navedbe, ki so vsebovane v členu 2 te uredbe, namreč ne zadevajo vseh vrst ptic, ki jih je treba zaščititi, temveč le nekaj posebno ogroženih vrst. Zato obstaja bojazen, da gnezda drugih vrst niso zaščitena. Poleg tega – kot Komisija pravilno navaja – uredba, v skladu s svojim členom 6, ne velja za izvajanje lova in ribolova. Lovci in ribiči bi si lahko to razlagali kot dovoljenje za poškodovanje gnezd.

28. Glede na to, da si Avstrija teh določb ne prizadeva upravičiti, ni treba presojati na-

vedb Komisije v zvezi z nezdružljivostjo s členom 9 Direktive o pticah.

ptic, ki jih zajema člen 1, hkrati krši tudi člen 5 Direktive o pticah, saj se ta izrecno sklicuje na vse vrste ptic iz člena 1.¹²

29. Tožba je zato tudi v tej točki utemeljena.

2. Koroška

30. Komisija v zvezi s Koroško očita dejstvo, da v skladu s Prilogo 1 k tam veljavni uredbi o varstvu živalskih vrst določene vrste ptic (črna vrana, siva vrana, šoja, navadna kavka (*Corvus monedula*), sraka in domači vrabec (*Passer domesticus*) v nasprotju z Direktivo o pticah ne spadajo med „popolnoma zaščitene živalske vrste“.

31. Na to dejstvo, ki ga Avstrija ni izpodbijala, se Komisija opira že zaradi utemeljitve očitka nezadostnega prenosa člena 1 Direktive o pticah.¹¹ Kot je že bilo obrazloženo, se s tem, ko se ne zaščiti določenih vrst

32. Komisija sicer omenja tudi podivjanega domačega goloba (*Columba livia*?), vendar pa je v začetnem delu tožbe pojasnila, da se po njenem mnenju določbe Direktive o pticah naj ne bi nanašale na to vrsto (v Avstriji?). Ker je tožba v tej točki protislovna, ne izpolnjuje zahtev iz člena 38(1)(c) Poslovnika in v delu, ki se nanaša na podivjanega domačega goloba, ni dopustna.¹³

33. Poleg tega Komisija očitka, da člen 68(1), točka 19, koroškega zakona o lovu (Jagdgesetz) za pernato divjad, ki spada pod okvir lovskega prava, ni prenesel prepovedi namernega ubitja ali ujetja oziroma zadrževanja ptic iz člena 1 Direktive o pticah, vsebovanih v členu 5(a) in (e) te direktive. S to določbo je

11 — Glej zgoraj navedeno točko 6.

12 — V zvezi s podobno kršitvijo na Gradiščanskem glej zgoraj navedeno točko 21.

13 — Glej moje sklepne predloge z dne 14. septembra 2006 v zadevi Komisija proti Španiji (IBA-seznam) (C-235/04, še nerešena zadeva pred Sodiščem, točka 94 in naslednja).

prepovedano le poškodovanje gnezd. Določbe, ki jih navaja Avstrija, to je člen 68 (1), točka 19, in člen 51 (4a) koroškega zakona o lovu, prav tako ne vsebujejo nobenih ustreznih izvedbenih pravil.

34. Zato je tožba Komisije z izjemo nedopustnega očitka glede podivjanega domačega goloba tudi v tej točki utemeljena.

36. Očitek Komisije se s tem za Zgornjo Avstrijo omejuje na to, da niso bile zaščitene vse vrste, ki bi to morale biti. V zvezi s tem je že bilo ugotovljeno, da niti člen 27 zgornjeavstrijskega zakona o varstvu narave in krajine niti člen 5, točka 1, zgornjeavstrijske uredbe o varstvu vrst ne zagotavljata zadostnega varstva ptic iz člena 1 Direktive o pticah. Iz tega hkrati izhaja tudi kršitev člena 5, katerega obseg varstva je za zaščitene vrste enak kot predvideva člen 1 Direktive o pticah.¹⁴

D – Člen 6(1) Direktive o pticah

3. Zgornja Avstrija

35. Komisija najprej očita to, da je pooblastilo za sprejetje uredbe, ki je vsebovano v členu 27(1) zgornjeavstrijskega zakona o varstvu narave in krajine, omejeno na domorodne vrste. Navedena določba določa, da „[...] se (lahko) [...] prostoživeče živali, ki jih ni dovoljeno loviti, posebno zaščiti z uredbo deželne vlade, če gre za vrsto, ki je v domači krajini redka, katere obstoj je ogrožen ali katere ohranitev je zaradi naravnega ravnovesja v javnem interesu [...]“ Poleg tega Komisija prereka dejstvo, da na podlagi člena 5, točka 1, zgornjeavstrijske uredbe o varstvu vrst sraka, šoja, črna vrana in siva vrana ne spadajo med zaščitene vrste ptic.

37. Člen 6(1) Direktive o pticah prepoveduje trgovanje z vrstami ptic iz člena 1:

„Brez vpliva na določbe odstavkov 2 in 3 države članice za vse vrste ptic iz člena 1 prepovejo prodajo, prevoz za prodajo, po-

¹⁴ — V zvezi s podobnimi kršitvami na Gradiščanskem glej zgoraj navedeno točko 21, v zvezi s podobnimi kršitvami na Koroškem pa točko 31.

sedovanje za prodajo in ponudbo za prodajo živih ali mrtvih ptic ali katerih koli lahko prepoznavnih delov ptic ali izdelkov iz njih.“

„V vsej Skupnosti se vrste iz Priloge II zaradi svojega populacijskega nivoja, geografske razporeditve in stopnje razmnoževanja lahko lovijo skladno z nacionalno zakonodajo. Države članice zagotovijo, da lov na te vrste ne ogroža prizadevanj za njihovo ohranitev na območju njihove razširjenosti.“

38. V delih 1 in 2 Priloge III so navedene določene vrste, za katere pod določenimi pogoji ne velja prepoved prodaje.

39. Komisija navaja, da v Zgornji Avstriji ta prepoved za srako, šojo, črno vrano in sivo vrano ni bila prenesena. Avstrija temu ugovarja, da te ptice le pomotoma niso bile navedene na seznamu ptic iz Priloge II k Direktivi o pticah, ki jih je v Avstriji dovoljeno loviti. Toda ta ugovor Avstrije v zvezi z očitkom Komisije ni pomemben, saj možnost lova teh ptic ne bi nujno pomenila tudi tega, da zanje ne bi veljala prepoved trgovanja.

1. Koroška

40. Tudi v tej točki je zato treba tožbi ugoditi.

42. Komisija graja, da člen 9(2) uredbe o izvajanju koroškega zakona o lovu (Durchführungsverordnung zum Kärntner Jagdgesetz) še vedno predvideva lovno sezono za „Aa-skrähe“ (ta izraz obsega črno vrano in sivo vrano), šojo in srako, čeprav te vrste ptic ne sodijo med tiste, ki jih je v skladu s Prilogo II k Direktivi o pticah dovoljeno loviti.

E – Člen 7(1) Direktive o pticah

41. Člen 7(1), prvi stavek, Direktive o pticah določa, katere vrste ptic se lahko lovi. Ta določba se glasi:

43. Avstrija se tudi v tej zvezi sklicuje na to, da Priloga II k Direktivi o pticah glede Avstrije ni popolna. Avstrija naj bi morala

biti navedena na seznamu tistih držav, v katerih je vrane dovoljeno loviti, in naj bi si trenutno pri Komisiji prizadevala doseči ustrezen popravek Priloge II.

„Države članice zagotovijo zlasti, da se vrste, za katere se uporabljajo predpisi, ki urejajo lov, ne lovijo v času vzreje mladičev ali med različnimi fazami razmnoževanja. Če gre za selitvene vrste, zagotovijo zlasti, da se vrste, za katere se uporabljajo predpisi, ki urejajo lov, ne lovijo v času razmnoževanja ali v času vrnitve na gnezditvena območja.“

44. Vendar pa je za presojo te zadeve pomembno le, kakšna je bila vsebina Priloge II na upošteveni dan, to je ob izteku roka, navedenega v obrazloženem mnenju. Ker navedene vrste ptic v skladu s Prilogo II k Direktivi o pticah v tem času niso spadale med ptice, ki jih je v Avstriji dovoljeno loviti, Avstrija zanje ne bi smela predvideti lovne sezone. Člen 7(1) Direktive o pticah v Koroški torej ni pravilno prenesen.

47. Komisija v zvezi z vsemi zveznimi deželami, ki so navedene v nadaljevanju, uveljavlja, da varstvene dobe za določene vrste odstopajo od časovnih okvirov iz člena 7(4), drugi in tretji stavek, Direktive o pticah, saj lovne dobe segajo v čas vzreje mladičev in razmnoževanja, ne da bi to bilo v skladu s členom 9.

2. Zgornja Avstrija

45. Za Zgornjo Avstrijo velja vse to, kar je bilo navedeno v zvezi s Koroško. Tožba Komisije je torej tudi v tem delu utemeljena.

1. Splošna vprašanja

F – Člen 7(4) Direktive o pticah

46. Člen 7(4), drugi in tretji stavek, Direktive o pticah ureja trajanje varstvenih dob, kot sledi:

48. Pred obravnavo posameznih dežel je treba obravnavati nekaj splošnih vprašanj, ki se postavljajo neodvisno od konkretne ureditve. Ta vprašanja zadevajo, prvič, dokaz varstvenih dob, ki jih uveljavlja Komisija, in

drugič, lov na divjega petelina (*Tetrao urogallus*), ruševca (*Tetrao tetrix*), križanca med divjim petelinom in ruševcem (*Tetrao tetrix x Tetrao urugallus*) ter na sloko (*Scolopax rusticola*). Avstrija v zvezi s temi vrstami navaja, da naj se časa rastitve ne bi smelo šteti za del varstvene dobe, ampak da naj bi bil v skladu s členom 9 Direktive o pticah v času rastitve upravičen vsaj lov.¹⁵

utemeljevanje ni dovolj podprto. Vendar pa je pravilno treba šteti, da navajanje teh datumov, če ni izpodbijano, zadostuje za izpolnitev obveznosti dokazovanja tožeče stranke.

a) Znanstveni dokaz primernih varstvenih dob

49. Komisija sicer v vseh primerih navaja konkretne datume za varstvene dobe zadevnih vrst, vendar ne navede njihovih virov.¹⁶ Že na podlagi tega bi lahko šteli, da njeno

50. Pri izpodbijanju je, nasprotno, te datume treba podpreti z rezultati znanstvenih raziskav, ki jih bo država članica eventualno lahko izpodbijala.¹⁷

b) Lov v času rastitve

51. Med strankama obstaja spor glede tega, ali je čas rastitve del varstvene dobe, opredeljene v členu 7(4), drugi stavek, Direktive o pticah. Ta spor je vsaj deloma posledica razlik med različnimi jezikovnimi različicami.

15 — Avstrija te trditve dokazuje z znanstvenim mnenjem Zentralstelle Österreichischer Landesjagdverbände o spomladanskem lovu na divjega petelina, ruševca in sloko (priloga 3 k dupliki) z dne 5. julija 2005, ki glede na datum ni bil prepozno predloženo, saj se ga je lahko predložilo šele z dupliko.

16 — Mogoče se Komisija v tožbi sklicuje – ne da bi to jasno navedla – na študijo Komisije in odbora ORNIS „Ključni pojmi člena 7(4) Direktive 79/409/EGS. Razmnoževanje in selitev pred časom parjenja pri vrstah ptic iz Priloge II v EU“, september 2001; na voljo na spletnem naslovu birds/species_birds_directive/index_en.htm#reprod. Vendar pa Komisija za več vrst ptic navaja varstvene dobe, ki odstopajo od te študije (na primer za sloko, divjo grlico, grivarja in turško grlico).

52. Varstvena doba v nemški različici člena 7(4), drugi stavek, Direktive o pticah

17 — Sodba z dne 17. januarja 1991 v zadevi Komisija proti Italiji (lovne dobe) (C-157/89, Recueil, str. I-57, točka 15).

obsega čas gnezdenja („Nistzeit“) ter posamezne faze valjenja in vzreje mladičev („Brut- und Aufzuchtszeit“). Podobno kot nemška različica se tudi nizozemska in danska različica izrecno sklicujeta na valjenje. Rastitev ni del valjenja, ampak če pod tem pojmom razumemo izključno valjenje jajc, vsekakor nastopa pred njim. Avstrija na podlagi tega zaključuje, da čas rastitve ruševcev, divjih petelinov in slok ni del varstvene dobe.

celovitega varstva v času, ko je preživetje prostoživečih vrst ptic posebej ogroženo.¹⁸ Izhajati je namreč treba iz tega, da lahko vsak poseg v času, ki je pomemben za razmnoževanje, nanj negativno vpliva. Zato je čas rastitve del obdobja, v katerem je v skladu s členom 7(4), drugi stavek, Direktive o pticah, načeloma prepovedan lov.

53. Komisija pa nasprotno meni, da je čas rastitve v skladu s splošno priznanim mnenjem del časa razmnoževanja in, torej, tudi časa gnezdenja. Pri tem se lahko opre na druge tri izvirne jezikovne različice Direktive o pticah. Angleška, francoska in italijanska različica ne uporabljajo izraza valjenja, ampak širši pojem razmnoževanja. Tudi rastitev je nujni del razmnoževanja.

54. Glede na navedeno ni izključeno, da bi se pojem valjenja tudi v nemški, nizozemski in danski različici razumel kot razmnoževanje ter da bi se tako v varstveno dobo vključil tudi čas rastitve.

56. Vendar pa se da iz mnenja, ki ga je predložila Avstrija, razbrati tudi to, da Komisija za rastitev, ki je pomembna za razmnoževanje, določa predolgo obdobje. Pri ruševcih, divjih petelinih in slokah je za številke Komisije očitno odločilen prihod samic na rastišče.¹⁹ Toda takrat naj „večina samic še zdaleč ne bi bila v stanju [...] proizvajati jajca.“²⁰

55. Tako široko razumevanje varstvene dobe ustreza tudi s strani Sodišča priznanemu cilju

18 — V opombi 17 navedena sodba Komisija proti Italiji (lovne dobe), točka 14, in sodba z dne 19. januarja 1994 v zadevi Association pour la protection des animaux sauvages in drugi (C-435/92, Recueil, str. I-67, točka 9).

19 — Navedeno v dokumentu Period of Reproduction and prenuptial Migration of Annex II Bird Species in the EU, str. 121 in 124, http://ec.europa.eu/environment/nature/nature_conservation/focus_wild_birds/species_birds_directive/pdf/25-31_en.pdf, kot tudi str. 201, [...] /50–55_en.pdf.

20 — V opombi št. 15 navedena mnenje, str. 5, in duplika, str. 65.

57. Vendar pa iz načela celovitega varstva izhaja, da ni bistveno to, ali je večina samic pripravljena za razmnoževanje, ampak da zadostuje, če predstavlja rastitev del faze razmnoževanja le enega dela populacije vrste ptic.²¹

„1. Države članice lahko odstopajo od določb členov 5, 6, 7 in 8, kadar ni na voljo druge zadovoljive rešitve zaradi:

a) — interesov zdravja in varstva ljudi,

58. Zato utemeljevanje v zvezi s časom rastitve ne more izpodbiti navedb Komisije glede varstvene dobe za divje peteline, ruševce in sloke.

— interesov varnosti v zračnem prometu,

— preprečitve resne škode na posevkih, živini, gozdovih, ribiških območjih in vodi,

c) Upravičenost lova v času rastitve

— varstva rastlinstva in živalstva;

59. Vendar pa člen 9 Direktive o pticah dovoljuje možnost, da se ob upoštevanju pogojev, ki so v njem navedeni, v obdobjih iz člena 7(4) Direktive o pticah dovoli lov na vrste iz Priloge II.²² Odločilna sta oba prva odstavka člena 9:

b) raziskovanja in izobraževanja ter za doseljevanje, ponovno naseljevanje in gojitev, potrebno za te namene;

21 — Glej v opombi št. 17 navedeno sodbo Komisija proti Italiji (lovne dobe), točka 14, in v opombi 18 navedeno sodbo Association pour la protection des animaux sauvages in drugi, točka 10.

22 — Sodbi z dne 16. oktobra 2003 v zadevi Ligue pour la protection des oiseaux in drugi (C-182/02, Recueil, str. I-12105, točke od 9 do 11) in z dne 9. junija 2005 v zadevi Komisija proti Španiji (contrapasa) (C-135/04, ZOdl., str. I-5261, točka 17).

c) dopustitve ujetja, posedovanja ali druge sprejemljive oblike uporabe določenih ptic v majhnem številu pod strogo nadzorovanimi pogoji in na selektivni podlagi.

2. Odstopanja morajo navajati:

prepuščeno organu, ki odloča o odstopanju.²³ Zato mora v tem postopku Avstrija dokazati uveljavljano upravičenost v skladu s členom 9 Direktive o pticah.²⁴

- vrste, ki so predmet odstopanj,
- sredstva, naprave ali načine, dovoljene za ujetje ali ubitje,
- pogoje tveganja ter krajevne in časovne okoliščine, v katerih se ta odstopanja lahko odobrijo,
- organ, pooblaščen za izjavo, da so zahtevani pogoji dani, in za odločitev o tem, katera sredstva, naprave ali načini se lahko uporabijo, v okviru kakšnih omejitev in kdo jih lahko uporabi,
- nadzorne ukrepe, ki se bodo izvedli.

61. Avstrija navaja zlasti, da bi dovoljenje tega lova vzpodbudilo interes lovcev za ohranitev teh vrst in da naj bi bilo to nujno, saj bi se populacijska raven teh vrst brez intenzivnega vzdrževanja njihovih habitatov zmanjšala. Zdi se, da se Avstrija s tem sklicuje na člen 9(1)(a), četrta alineja, Direktive o pticah, to je na možnost odstopanja zaradi varstva rastlinstva in živalstva. Vendar pa uveljavljanje člena 9 predpostavlja, da ni na voljo druge zadovoljive rešitve.²⁵ Varstvo habitatov teh vrst se pa lahko brez dvoma zagotovi tudi neodvisno od lova.²⁶ Sicer pa

[...]"

60. Pri določbi člena 9 Direktive o pticah gre za izjemo, ki jo je treba ozko razlagati in pri kateri je dokazno breme za obstoj pogojev, ki morajo biti izpolnjeni za vsako odstopanje,

23 — Sodba z dne 8. junija 2006 v zadevi WWF Italija in drugi (C-60/05, ZOdl., str. I-5083, točka 34). Glej tudi sodbo z dne 15. decembra 2005 v zadevi Komisija proti Finski (spomladanski lov na vodne ptice) (C-344/03, ZOdl., str. I-11033, točke 36, 39, 42 in 60).

24 — Sodbo z dne 27. aprila 1988 v zadevi Komisija proti Franciji (skladnost) (252/85, Recueil, str. 2243, točka 30), za katero se na prvi pogled zdi, da je bilo v njej odločeno drugače, je treba razumeti v tem smislu, da Komisija ni mogla izpodbiti prepričljive utemeljitve tožene države članice.

25 — V opombi 7 navedena sodba Komisija proti Italiji (skladnost), točka, sodba z dne 9. decembra 2004 v zadevi Komisija proti Španiji (Parany) (C-79/03, ZOdl., str. I-11619, točka 24) in v opombi 23 navedena sodba Komisija proti Finski (spomladanski lov na vodne ptice), točka 31.

26 — V tem smislu glej v opombi 23 navedeno sodbo Komisija proti Finski (spomladanski lov na vodne ptice), točke 35, 38 in 40.

so države članice na podlagi člena 4 k temu tudi zavezane²⁷ na posebnih območjih varstva za ptice in zunaj njih²⁸.

62. Poleg tega se postavlja vprašanje, ali so lahko lovne dobe upravičene kot odstopanja na podlagi člena 9(1)(c) Direktive o pticah zaradi dopustitve sprejemljive oblike uporabe določenih ptic v majhnem številu pod strogo nadzorovanimi pogoji in na selektivni podlagi. Tudi ta možnost odstopanja predpostavlja, da ni na voljo druge zadovoljive rešitve.

63. V skladu s sodno prakso Sodišča obstaja zadovoljiva alternativa za lov med obdobji, za katera Direktiva ureja posebno varstvo, če je lov na zadevno vrsto ptic na ustreznem območju mogoč zunaj varstvenih dob. V tem primeru bi bil namen izjeme le podaljšanje lovnih dob.²⁹

64. Doslej je, zato da bi se štel, da obstaja druga zadovoljiva možnost, v skladu s sodno prakso Sodišča zadostovalo, da se „nezanemarljivo“ oziroma „določeno“ število živali zadevne vrste v začetku jeseni zadrži na območjih za spomladanski lov.³⁰ Pri tem je Sodišče vzelo v zakup, da se jeseni na lovnih območjih nahaja bistveno manj živali te vrste.³¹ Le pri popolnem neobstoju vrste zunaj varstvenih dob je Sodišče odstopanje od člena 7(4) Direktive o pticah štel za upravičeno.³²

65. Avstrija priznava, da so zadevne vrste na njenem ozemlju prisotne tudi med lovnimi dobami. Vendar pa naj lov v tem času ne bi bil mogoč oziroma naj bi bil mogoč le v redkih izjemah. Pri velikih količinah snega v gorskih predelih naj lov s psom ne bi bil mogoč. Ubito in ranjeno divjad naj bi se komaj dalo najti oziroma naj to sploh ne bi bilo mogoče.

66. Toda te navedbe Avstrije so v nasprotju z mnenjem, ki ga je predložila ta država članica. V skladu z njim je jesenski lov na

27 — Divji petelini in ruševci spadajo pod člen 4(1) Direktive o pticah, saj so navedeni v Prilogi I, sloke pa kot delne selivke pod člen 4(2).

28 — V zvezi z obveznostmi zunaj posebnih območij varstva za ptice glej moje sklepne predloge z dne 14. septembra 2006 k zadevi Komisija proti Irski (C-418/04, še nerešena zadeva pred Sodiščem, točka 92 in naslednje).

29 — V opombi 22 navedeni sodbi Ligue pour la protection des oiseaux in drugi, točka 16, in Komisija proti Španiji (contrapasa), točka 19, in v opombi 23 navedena sodba Komisija proti Finski (spomladanski lov na vodne ptice), točka 33.

30 — V opombi 23 navedena sodba Komisija proti Finski (spomladanski lov na vodne ptice), točki 35 in 37.

31 — V opombi 23 navedena sodba Komisija proti Finski (spomladanski lov na vodne ptice), točka 41.

32 — V opombi 23 navedena sodba Komisija proti Finski (spomladanski lov na vodne ptice, točka 43 in naslednje).

divje peteline in ruševce vsaj mogoč, pa čeprav v manj ugodnih pogojih, zlasti glede ukrepov za varovanje populacije.³³ V zvezi s slokami se možnost jesenskega lova ne zdi sporna.³⁴ Torej je treba izhajati iz tega, da je jesenski lov na te vrste mogoč.

67. Vendar pa se od dosedanjih primerov navedbe Avstrije razlikujejo, saj ta neobstoje druge zadovoljive rešitve utemeljuje tudi s tem, da naj bi bil spomladanski lov selektivnejši od jesenskega. Za divje peteline in ruševce naj bi se namreč dal omejiti na ubitje posameznih – nedominantnih – samcev, ki ne bi ničesar prispevali k razmnoževanju vrste. Pri poligamnih slokah bi ustreljene samce za razmnoževanje nadomestili drugi samci. Jeseni in pozimi se tega naj ne bi dalo zagotoviti. Posledično ne gre le za razširitev možnosti lova, ampak tudi za izvajanje lova na način, ki bolj varuje populacijo.

33 — V opombi št. 15 navedena mnenje, str. 5, in odgovor na tožbo, str. 62.

34 — V prilogi 8 k odgovoru na tožbo, str. 2 (str. 80 odgovora na tožbo), je omenjeno, da jesenski lov ne vzbuja nobenih pomislekov z vidika prava Skupnosti.

68. Po mnenju Komisije ta vidik za uporabo člena 9 Direktive o pticah ni pomemben. Glede tega sama nisem prepričana. Če je spomladanski lov na samce zadevnih vrst za njihove populacije dejansko manj škodljiv kot jesenski, česar Komisija ne izpodbija, je treba v skladu s cilji Direktive o pticah dati prednost tej obliki lova. Zato je mogoče, da ne obstaja druga zadovoljiva rešitev razen lova v času rastitve, če so druge oblike škodljivejše.

69. Vendar pa druga zadovoljiva rešitev, razen manj škodljivega lova v času rastitve, ne obstaja le, če se hkrati opusti škodljivejši lov v času, ko je lov v skladu z Direktivo o pticah dovoljen. V nasprotnem primeru bi namreč manj škodljiv lov imel za posledico večjo obremenitev za populacije, ki bi se jih potem smelo dlje loviti.

70. V kolikšni meri je to zagotovljeno v posameznih avstrijskih deželah in ali so izpolnjeni drugi pogoji za odstopanje na podlagi člena 9 Direktive o pticah, se lahko presodi le na podlagi konkretnih ureditev v različnih avstrijskih deželah.

2. Posamezne dežele

obravnavanega vprašanja, ali je rastitev del varstvene dobe, opredeljene v členu 7(4), drugi stavek, Direktive o pticah, izpodbija pravilnost varstvenih dob, ki jih je navedla Komisija.

a) Gradiščansko

71. Komisija v zvezi z Gradiščanskim očita, da člen 88b(2) gradiščanskega zakona o lovu od 1. marca do 15. aprila dovoljuje lov na sloke na način, pri katerem se izrabi njihov svatovski ples, čeprav naj bi se to vrsto smelo loviti le od 11. septembra do 19. februarja. Na Gradiščanskem je poleg tega za to vrsto predviden tudi jesenski lov. Poleg tega naj bi bile varstvene dobe, opredeljene v členu 76(1), točki 13 in 16, gradiščanske uredbe o lovu (Jagdverordnung), prekratke grivarja (*Columba Palumbus*) (od 16. aprila do 31. julija namesto od 1. februarja do 31. avgusta), turške grlice (*Streptopelia decaocto*) (od 16. aprila do 31. julija namesto od 1. marca do 20. oktobra), divje grlice (*Streptopelia turtur*) (od 1. novembra do 31. julija namesto od 11. aprila do 31. avgusta) in sloke (od 1. januarja do 28. februarja in od 16. aprila do 30. septembra namesto od 20. februarja do 10. septembra).

73. Posledično bi Komisija za uspeh tožbe v tej točki morala vsaj navesti, čemu meni, da varstvene dobe v skladu s členom 7(4) Direktive o pticah obsegajo obdobja, ki jih je ta institucija navedla. Vendar pa Komisija na to posebno trditev ni odgovorila.

74. Posledično Komisija trajanja varstvenih dob ni zadostno dokazala in je njeno tožbo v tej točki treba zavriniti.

b) Koroška

72. Avstrija temu med drugim oporeka, da so bile varstvene dobe iz člena 76 gradiščanske uredbe o lovu določene ob upoštevanju podnebnih pogojev v Avstriji. To je edini primer, v katerem Avstrija neodvisno od že

75. Komisija očita, da člen 9(2) uredbe o izvajanju koroškega zakona o lovu za naslednje vrste ptic določa lovne dobe, ki segajo v čas razmnoževanja: divji petelin (od 10. maja do 31. maja namesto od 1. oktobra

do 28. februarja), ruševca (od 10. maja do 31. maja namesto od 21. septembra do 31. marca), črna liska (*Fulica atra*) (od 16. avgusta do 31. januarja namesto od 21. septembra do 10. marca), sloka (od 1. septembra do 31. decembra in od 16. marca do 10. aprila namesto od 11. septembra do 19. februarja), grivar (od 1. avgusta do 31. decembra in od 16. marca do 10. aprila namesto od 1. septembra do 31. januarja) in turška grlica (od 1. avgusta do 31. decembra in od 16. marca do 10. aprila namesto od 21. oktobra do 20. februarja).

76. Avstrija tega očitka glede črne liske, grivarja in turške grlice ne izpodbija.

77. V zvezi z divjim petelinom, ruševcem in s sloko se Avstrija sklicuje na že predstavljene razloge. V zvezi s tem je treba ugotoviti, da je poleg spomladanskega lova na sloko dovoljen tudi jesenski lov. Zato se Avstrija v zvezi s to vrsto ne more sklicevati na neobstoje druge zadovoljive rešitve v smislu člena 9(1)(c) Direktive o pticah.

78. Glede divjega petelina in ruševca je nasprotno predvidena le spomladanska lovna

doba. Zato je v zvezi s tema dvema vrstama načeloma mogoča uporaba člena 9(1)(c) Direktive o pticah.

79. Vendar pa je Sodišče v zadnjem času poudarilo, da bi morale države članice v skladu s členom 9(1)(c) Direktive pri sprejetju ukrepov za prenos te določbe zagotoviti, da v vsakem primeru izvajanja v njej predvidenih odstopanj in za vse zaščitne vrste dovoljeni odvzemi ne presežejo zgornje meje, ki je v skladu z omejitvijo teh odvzemov na majhno število, ki jo predpisuje ta določba, pri čemer mora biti ta prag določen na podlagi natančnih znanstvenih podatkov.³⁵ Nacionalne določbe o prenosu, ki se nanašajo na pojem „majhno število“ iz člena 9(1)(c) Direktive, morajo organom, zadolženim za izdajo dovoljenj za odvzeme na podlagi odstopanja za določeno vrsto ptic, zlasti podati dovolj natančne kazalce glede količinskih zgornjih mej – ki jih je treba spoštovati –, na katere se lahko opreje.³⁶

80. Avstrija se v zvezi s tem sklicuje na novelo koroškega zakona o lovu iz leta 2004, ki pa za to zadevo ni bistvena, saj je treba kršitev prava Skupnosti presojati glede na

³⁵ — V opombi 23 navedena sodba WWF Italia in drugi, točka 29.

³⁶ — V opombi 23 navedena sodba WWF Italia in drugi, točka 36.

pravo, ki je veljalo 17. decembra 2003. Poleg tega, če je sicer res v skladu s to novelo v času varstvene dobe, opredeljene v Direktivi, lahko dovoljen le lov majhnega števila ruševcev, divjih petelinov in slok, pa ni podana nobena natančnejša opredelitev pravnega pojma majhnega števila. Zlasti ni razviden noben kazalec.

o lovu (Jagdverordnung) za naslednje vrste ptic določa lovne dobe, ki segajo v čas vzreje mladičev ali razmnoževanja: divji petelin (od 1. maja do 31. maja vsako sodo leto namesto od 1. oktobra do 28. februarja), ruševac (od 1. maja do 31. maja vsako liho leto namesto od 21. septembra do 31. marca), križanec med divjim petelinom in ruševcem (celo leto namesto od 1. oktobra do 28. marca) in sloka (od 1. septembra do 31. decembra in od 1. marca do 15. aprila namesto od 11. septembra do 19. februarja).

81. Enako velja za trditev Avstrije, da naj bi bil lov na ruševce in divje peteline podvržen načrtovanju odstrela ter da naj bi se pri tem upoštevalo člen 9 Direktive o pticah. Čeprav je res, da lahko načrtovanje odstrela zagotavlja nadzorne ukrepe, ki so potrebni v skladu s členom 9(2), peta alineja, to ne more nadomestiti zakonske opredelitve pojma „majhno število“.

82. Tožba Komisije je torej tudi v tej točki utemeljena.

84. Avstrija najprej navaja, da pisni opomin Komisije ni vseboval očitka glede križanca med divjim petelinom in ruševcem ter da naj zato tožba v tej točki ne bi bila dopustna. Komisija temu ugovarja, da naj bi pri tej vrsti šlo le za križanca med divjim petelinom in ruševcem, zaradi česar se nanjo naj ne bi bilo treba sklicevati v pisnem opominu.

c) Spodnja Avstrija

83. Komisija v zvezi s Spodnjo Avstrijo navaja, da člen 22 spodnjeavstrijske uredbe

85. Mnenja Komisije ni mogoče sprejeti. Križanec med divjim petelinom in ruševcem se je razvil iz križanja dveh vrst. Neodvisno od tega, ali se ga v biološkem smislu lahko šteje za posebno vrsto ptic, pri njem vsekakor ne gre niti za divjega petelina niti za ruševca. Torej bi se bilo nanj treba sklicevati že v pisnem opominu in v obrazloženem mnenju,

saj ta v skladu z ustaljeno sodno prakso omejitava predmet spora.³⁷ Kasneje predmeta spora, upošteva možnost zadevne države članice, da predloži stališča, ni več mogoče razširiti. Očitek Komisije glede lovnih dob za križanca med divjim petelinom in ruševcem torej ni dopusten.

88. Tožbi Komisije je zato tudi v tej točki treba ugoditi.

d) Zgornja Avstrija

86. Glede očitka nezadostnega varstva drugih vrst ptic, ki so bile navedene, pride v poštev, kot je že bilo obrazloženo³⁸, le upravičenost lova na podlagi člena 9 Direktive o pticah. Vendar pa v zvezi s sloko ta možnost odpade, saj je bila za to vrsto določena tudi lovna doba jeseni in pozimi, zaradi česar spomladanski lov v primerjavi z jesenskim lovom ni manj škodljiva druga rešitev, ampak predstavlja dodatno obremenitev.

87. Glede divjega petelina in ruševca je, nasprotno, lov mogoče upravičiti, saj se je opustilo jesenski lov in vsako drugo leto tudi spomladanski lov. Vendar pa Avstrija ne predloži nobenih podatkov glede tega, kako je zagotovljeno upoštevanje drugih pogojev iz člena 9(1)(c) Direktive o pticah, zlasti glede omejitev na majhno število.³⁹

89. Komisija Avstriji očita, da v skladu s členom 1 zgornjeavstrijske uredbe o varstvenih dobah (Schonzeitenverordnung) lovne dobe za naslednje vrste ptic segajo v čas vzreje mladičev oziroma razmnoževanja: divji petelin (od 1. maja do 31. maja namesto od 1. oktobra do 28. februarja), ruševca (od 1. maja do 31. maja namesto od 21. septembra do 31. marca), križanec med divjim petelinom in ruševcem (od 1. maja do 31. maja namesto od 1. oktobra do 28. marca) in sloka (od 1. oktobra do 30. aprila namesto od 11. septembra do 19. februarja).

90. Ta očitek je glede sloke utemeljen, saj je ni dovoljeno loviti (manj škodljivo) le spomladi, ampak tudi jeseni in pozimi.⁴⁰ V zvezi z divjim petelinom in ruševcem je sicer dovoljen le spomladanski lov, vendar pa ni

37 — Sodbi z dne 27. aprila 2006 v zadevi Komisija proti Nemčiji (C-441/02, ZOdl., str. I-3449, točki 59 in 60) in z dne 9. novembra 1999 v zadevi Komisija proti Italiji (C-365/97, Recueil, str. I-7773, točka 23).

38 — V zvezi s tem glej zgoraj navedeno točko 68.

39 — V zvezi s tem glej zgoraj navedeno točko 79.

40 — V zvezi s tem glej zgoraj navedeno točko 68.

dokazana izpolnitev drugih pogojev iz člena 9(1)(c) Direktive o pticah, zlasti glede kazalcev za določitev majhnega števila. Tožba je tudi v tem delu utemeljena.

okviru svojih navedb v zvezi s Spodnjo Avstrijo Avstrija izpodbija vsaj to, da so se križanci med divjim petelinom in ruševcem sposobni med seboj razmnoževati, čemur Komisija ni ugovarjala. Zato se ne more izhajati iz tega, da obstaja razmnoževalna skupnost križancev med divjim petelinom in ruševcem, ki bi dovoljevala, da bi se šteli za posebno vrsto.

91. Glede določb v zvezi s križancem med divjim petelinom in ruševcem je najprej treba preveriti, ali se nanj kot na križanca med divjim petelinom in ruševcem sploh nanaša Direktiva o pticah.

94. Sicer pa križanci med divjim petelinom in ruševcem tudi ne pripadajo vrsti divjega petelina ali ruševca. Avstrija namreč tudi v zvezi s tem izpodbija možnost razmnoževanja, ne da bi Komisija temu ugovarjala.

92. V skladu s členom 1(1) je cilj Direktive o pticah ohranjanje prostoživečih vrst ptic, naravno prisotnih na evropskem ozemlju držav članic, kjer se uporablja Pogodba. Prepoved ubitja in ujetja iz člena 5 se nanaša na predstavnike teh vrst. Določbe o lovu iz člena 7 se prav tako nanašajo na določene vrste, ki jih je v skladu z Direktivo dovoljeno loviti.⁴¹

95. Posledično lov na križance med divjim petelinom in ruševcem ne spada niti pod prepoved ubitja in ujetja predstavnikov vrst ptic niti pod določbe o lovu.

93. Biološka vrsta je celota vseh posameznikov, ki tvorijo razmnoževalno skupnost. V

96. Ta rezultat ustreza tudi cilju varstva Direktive o pticah. Njen namen namreč ni varstvo posameznih ptic kot takih, temveč izrecno ohranjanje prostoživečih vrst ptic.⁴² Križanci, ki se niso sposobni razmnoževati, k temu ne morejo nič prispevati.

41 — V zvezi s prepovedjo trgovanja v skladu s členom 6 Direktive o pticah, ki se prav tako nanaša na vrste ptic iz člena 1, glej tudi v opombi 3 navedeno sodbo Komisija proti Belgiji (skladnost), točki 6 in 7, in sodbo z dne 8. februarja 1996 v zadevi Vergy (C-149/94, Recueil, str. I-299, točka 8 in naslednje ter točka 12 in naslednja).

42 — V opombi 41 navedena sodba Vergy, točka 12 in naslednja.

97. Glede križanca med divjim petelinom in ruševcem je tožbo Komisije torej treba zavrniti.

obliko uporabe ptic v majhnem številu pa, tako kot za divje peteline in ruševce, vsekakor ne obstajajo kazalci za določitev majhnega števila.⁴³

98. Zaradi celovitosti presoje naj omenim, da je lov na križanca med divjim petelinom in ruševcem s členom 5(d) Direktive o pticah združljiv le toliko, kolikor ne vodi k občutnim motnjam razmnoževanja zaščitene vrste. To velja zlasti za ruševca, na rastiščih katerega je mogoče v skladu z navedbami Avstrije najti križanca med divjim petelinom in ruševcem.

e) Dežela Salzburg

99. Če pa bi Sodišče menilo, da je lov na križanca med divjim petelinom in ruševcem dopusten le, če je v skladu s členoma 7 in 9 Direktive o pticah, potem bi bila tožba Komisije utemeljena tudi glede križanca med divjim petelinom in ruševcem. Ker križanca med divjim petelinom in ruševcem ni mogoče uvrstiti pod nobeno vrsto iz Priloge II, lov nanj ne bi mogel temeljiti na členu 7. Pogoji za odstopanje v skladu s členom 9 prav tako niso dokazani. Sicer lahko križanec med divjim petelinom in ruševcem res negativno vpliva na uspeh razmnoževanja ruševcev, vendar pa navedbe Avstrije ne dovoljujejo sklepati, da bi zaradi tega nastala resna škoda na posevkih, živini, gozdovih, ribiških območjih in vodi v smislu člena 9(1)(a), tretja alineja. Glede sprejemljive

100. Komisija očita, da so na podlagi člena 54(1) salzburskega zakona o lovu (Jagdgesetz) v povezavi s členom 1 uredbe o varstvenih dobah (Schonzeitenverordnung) za divjega petelina (od 1. do 31. maja namesto od 1. oktobra do 28. februarja), križanca med divjim petelinom in ruševcem (od 1. maja do 15. junija namesto od 1. oktobra do 28. marca), ruševca (od 1. maja do 15. junija namesto od 21. septembra do 31. marca) in sloko (od 1. marca do 15. aprila in od 1. oktobra do 31. decembra namesto od 11. septembra do 19. februarja) določene lovne dobe, ki segajo v čas razmnoževanja, ne da bi se v zadostni meri sklicevalo na merila iz člena 9 Direktive o pticah. Glede drugih vrst je Komisija tožbo umaknila.

43 — V zvezi s tem glej zgoraj navedeno točko 79.

101. Kot je že bilo obrazloženo, je tožbo glede križanca med divjim petelinom in ruševcem treba zavrniti, saj Direktiva o pticah lova nanj ne zajema⁴⁴.

104. Tožba Komisije je zato glede salzburške ureditve glede sloke, divjega petelina in ruševca tudi v tej točki utemeljena.

f) Tirolska

102. Spomladanskega lova na sloko v kombinaciji z jesenskim lovom nasprotno ni mogoče upravičiti na podlagi člena 9(1)(c).⁴⁵

103. Glede divjega petelina in ruševca je dovoljen le spomladanski lov. Da bi dokazala, da so izpolnjeni drugi pogoji iz člena 9(1)(c) Direktive o pticah⁴⁶, se Avstrija sklicuje na določbe o načrtovanju odstrela. Vendar pa se te v skladu s členom 59(1), drugi stavek, salzburškega zakona o lovu nanašajo le na vrste ptic, ki v Prilogi II k Direktivi o pticah niso navedene kot vrste, ki se jih v Avstriji lahko lovi. Divji petelin in ruševca pa sta v Prilogi II navedena in zato lov nanju ni podvržen načrtovanju odstrela. Posledično Avstrija ni dokazala, da bi bilo spoštovanje člena 9(1)(c) zakonsko zagotovljeno.

105. Komisija očita, da v skladu s členom 1(1) druge uredbe o izvajanju tirolskega zakona o lovu (zweite Durchführungsverordnung zum Tiroler Jagdgesetz) lovne dobe za divjega petelina (od 1. do 15. maja vsako liho leto namesto od 1. oktobra do 28. februarja) in ruševca (od 10. maja do 31. junija namesto od 21. septembra do 31. marca) segajo v čas vzreje mladičev in razmnoževanja.

106. Kot je že bilo obrazloženo, ni mogoče izključiti, da bi bila lahko ta oblika lova upravičena na podlagi člena 9(1)(c) Direktive o pticah, vendar tudi tukaj ni dokazano, da so v zadostni meri prenesene druge predpostavke te določbe, zlasti glede zahteve o kazalcih za majhno število.⁴⁷

44 — V zvezi s tem glej zgoraj navedeno točko 91 in naslednje.

45 — V zvezi s tem glej zgoraj navedeno točko 68.

46 — V zvezi s tem glej zgoraj navedeno točko 79.

47 — V zvezi s tem glej zgoraj navedeno točko 79.

107. Tožba je torej tudi v tej točki utemeljena.

1. marcem in 15. aprilom segajo v čas vzreje mladičev in razmnoževanja. Dodati je treba, da je v deželi Dunaj določena tudi lovna doba jeseni in pozimi, in sicer od 1. septembra do 31. decembra.

g) Predarlško

108. Komisija sedaj očita le še nezadostnost prenosa člena 7(4) Direktive o pticah, ki je posledica napačne določitve lovne dobe za ruševca (od 11. do 31. maja namesto od 21. septembra do 31. marca). Tudi tukaj velja, da Avstrija ni dokazala, da bi bili izpolnjeni vsi pogoji, ki bi bili potrebni za upravičenost te ureditve⁴⁸. Zato je tožba tudi v tej točki utemeljena.

110. Ker je tudi v deželi Dunaj poleg spomladanskega lova na sloko predviden tudi jesenski lov, prvi ne more biti upravičen na podlagi člena 9(1)(c).⁴⁹

h) Dežela Dunaj

109. Komisija ugotavlja, da naj bi člen 69 dunajskega zakona o lovu (Jagdgesetz) v povezavi s členom 1(1) dunajske uredbe o varstvenih dobah (Schonzeitenverordnung) v nasprotju s členom 7(4) Direktive o pticah za sloko določal lovne dobe, ki vsaj med

111. Navedb v zvezi z novelo uredbe o varstvenih dobah, na katero se Avstrija sklicuje v svojo obrambo in ki je bila sprejeta šele po izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju, se ne sme upoštevati pri presoji te neizpolnitve obveznosti. Sicer pa tudi s to novelo ne bi bili dokazani pogoji iz člena 9(1) Direktive o pticah. V opombah k zadnji spremembi uredbe (LGBI. für Wien, št. 41/2004), ki jih navaja Avstrija, je kot razlog za odstopanje navedeno le to, da naj bi spomladanski lov predstavljal zgodovinsko obliko lova, ki naj je ne bi bilo mogoče

48 — V zvezi s tem glej zgoraj navedeno točko 79.

49 — V zvezi s tem glej zgoraj navedeno točko 68.

nadomestiti. To ne predstavlja nobenega zadostnega razloga za odstopanje v smislu člena 9(1) Direktive o pticah.

112. Posledično je tožba tudi v tej točki utemeljena.

G – Člen 8 Direktive o pticah

113. Člen 8 Direktive o pticah zadeva prepovedana sredstva in načine lova in ujetja. Ta člen določa:

„1. Države članice za lov na ptice ter njihovo ujetje ali ubitje po tej direktivi prepovejo uporabo vseh sredstev, naprav ali načinov, zlasti tistih iz Priloge IV(a), ki se uporabljajo za množično neselektivno ujetje ali ubitje ptic ali ki bi lokalno lahko povzročili izginotje vrste.

2. Poleg tega države članice prepovejo vsak lov iz prevoznih sredstev in pod pogoji, navedenimi v Prilogi IV(b).“

114. Komisija uveljavlja, da člen 20(4) spodnjeavstrijskega zakona o varstvu narave (Naturschutzgesetz) ne določa dovolj sredstev za lov, ki so prepovedana na podlagi Priloge IV a. Ta določba naj bi se nasprotno le na splošno sklicevala na „dopustna sredstva, naprave in načine za ujetje ali ubitje“.

115. Avstrija navaja, da naj bi bili organi v skladu z navedeno določbo zavezani k temu, da pri izdaji odločbe o dovoljenju sami določijo dopustna sredstva, naprave in načine za ujetje ali ubitje. Glede na to, da naj bi pri tem morali ravnati v skladu z Direktivo in da naj bi morali poleg tega v smislu enotne uporabe pravnega reda upoštevati prepovedi, določene v členu 95 spodnjeavstrijskega zakona o lovu, naj bi bilo varstvo, ki se ga zahteva z Direktivo, zagotovljeno.

116. Kot je že bilo obrazloženo, z možnostjo ravnanja v skladu z Direktivo ni zadoščeno zahtevam pravilnega prenosa⁵⁰. Poleg tega je treba prenesti seznam nedopustnih sredstev

⁵⁰ — Glej zgoraj navedeno točko 15.

in načinov lova in ujetja.⁵¹ Iz normativnih določb morajo zlasti izhajati prepovedi uporabe določenih sredstev pri izvajanju lova, ki so navedene v Direktivi. Zadevne prepovedi morajo biti v skladu z načelom pravne varnosti vsebovane v kogentnih zakonskih določbah.⁵²

117. Tudi trditev v zvezi s sklicevanjem na člen 95 spodnjeavstrijskega zakona o lovu ni utemeljena, ker ta zakon zajema le prostoživeče vrste živali, ki se jih lahko lovi, ne pa vseh vrst ptic, ki bi se jih moralo zaščititi.

118. Člen 8 v Spodnji Avstriji posledično ni pravilno prenesen in zato je treba tožbi Komisije v tej točki ugoditi.

kolikor je pomembno za to zadevo, že bilo navedeno.⁵³

120. Ta določba vsebuje merila za odstopanje od pravil o varstvu vsakokratnih vrst ptic, ki so določena v členih od 5 do 8 Direktive o pticah. Odstopanje je podvrženo trem pogojem. Prvič, država članica mora odstopanje omejiti, če ni na voljo druge zadovoljive možnosti. Drugič, odstopanje mora temeljiti ne enem izmed razlogov, navedenih v členu 9(1), od (a) do (c), Direktive o pticah. Tretjič, odstopanje mora ustrezati strogim oblikovnim merilom iz odstavka 2, katerih cilj naj bi bil omejiti odstopanja na nujno potrebno in omogočati nadzor Komisije nad odstopanji.⁵⁴

1. Gradiščansko

H – Člen 9 Direktive o pticah

119. Komisija očita prenos člena 9 Direktive o pticah v več deželah. Besedilo člena 9 je,

121. Komisija očita, da je v skladu s členom 88a(1) gradiščanskega zakona o lovu v času od 15. julija do 30. novembra dopustno pobijanje škorcev. V skladu z odstavkom 2

51 — Sodba z dne 13. oktobra 1987 v zadevi Komisija proti Nizozemski (skladnost I) (236/85, Recueil, str. 3989, točka 27 in naslednja.)

52 — Sodba z dne 15. marca 1990 v zadevi Komisija proti Nizozemski (skladnost II) (339/87, Recueil, str. I-851, točka 22).

53 — Glej zgoraj navedeno točko 59.

54 — Sodba z dne 7. marca 1996 v zadevi Associazione italiana per il WWF in drugi (C-118/94, Recueil, str. I-1223, točka 21) in v opombi 7 navedena sodba Komisija proti Italiji (skladnost), točka 7.

navedenega člena je treba nujnost tega ukrepa ugotoviti z uredbo deželne vlade, če je na območju, kjer se nahajajo vinogradi, mogoče pričakovati množičen pojav škorcev.⁵⁵ Po mnenju Komisije se v okviru tega pooblastila za sprejetje uredbe ne sklicuje v zadostni meri na pogoje iz člena 9 Direktive o pticah.

poleg člena 5 in naslednjih krši tudi člen 9 Direktive o pticah, zaradi česar jo je treba presoјati tudi z vidika tega člena, če ji Komisija to tudi v tem delu očita.

122. To določbo je Komisija očitala že kot kršitev členov 1 in 5 Direktive o pticah. Vsako omejitev varstvene določbe, kot je, na primer, člen 5, z nacionalno izvedbeno določbo se lahko razume kot omejitev njenega področja uporabe, pri čemer bi jo bilo treba presoјati na podlagi zadevne varstvene določbe ali kot izjemo, ki jo je treba presoјati ob upoštevanju člena 9. Člen 5 in naslednji ter člen 9 – kot tudi člen 12 in naslednji ter člen 16 Direktive o habitatih⁵⁶ – predstavljajo torej zaprt sistem varstva.⁵⁷ Nacionalna izvedbena določba lahko torej

123. Avstrija ocenjuje, da je ta ureditev, glede na veliko škodo, ki jo povzroča škorec na vinogradniških nasadih, vsekakor v skladu s cilji iz člena 9(1) Direktive o pticah. To, da ni na voljo druge zadovoljive možnosti, naj bi izhajalo iz delovnega gradiva k členu 88a gradiščanskega zakona o lovu, kjer naj bi bilo pojasnjeno, da običajna sredstva za pregon ne zadostujejo. Glede na to, da člen 88 gradiščanskega zakona o lovu vsebuje le pooblastilo za sprejetje uredbe, naj ne bi bilo treba, da bi se skliceval na pogoje iz člena 9(2) Direktive o pticah.

124. Tega ni mogoče sprejeti. To, da zakon sicer vsebuje pooblastilo za sprejetje uredbe, ki odstopa od varstvenih določb, vendar pa ne določa, katerim natančnim formalnim merilom je odstopanje podvrženo, ni v skladu z načelom pravne varnosti. V zvezi s tem je treba spomniti na sodno prakso, v skladu s katero je natančnost prenosa zlasti pomembna v primeru, kot je ta in v katerem je

55 — Te določbe so opisane zgoraj v točki 8.

56 — Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, str. 7).

57 — V zvezi z razmerjem med členom 12 in naslednjimi ter členom 16 Direktive o habitatih, ki ustreza razmerju med členom 5 in naslednjimi ter členom 9 Direktive o pticah, glej sodbo z dne 20. oktobra 2005 v zadevi Komisija proti Združenemu kraljestvu (skladnost) (C-6/04, ZÖdl., str. I-9017, točka 112).

državam članicam poverjeno, da vsaka na svojem ozemlju upravlja s skupno dediščino.⁵⁸ To je Sodišče v zadnjem času ponovno poudarilo v zvezi s prenosom člena 9.⁵⁹

2. Spodnja Avstrija

126. Komisija v zvezi s Spodnjo Avstrijo uveljavlja, da člen 20(4) spodnjeavstrijskega zakona o varstvu narave, s tem ko dovoljuje izjeme, „zlasti v znanstvene in izobraževalne namene“, naj ne bi vseboval izčrpnega seznama dopustnih razlogov za odstopanje od določb o varstvu prostoživečih vrst ptic. Avstrija temu ugovarja, da naj bi organi pri izvajanju člena 20(4) spodnjeavstrijskega zakona o varstvu narave morali ravnati v skladu z Direktivo in tudi upoštevati merila lovskega prava.

125. Člen 88a gradiščanskega zakona o lovu sam niti ne določa, katera so dopustna sredstva, naprave in načini za ujetje ali ubitje, niti zavezuje ne predpisuje, da se mora to urediti z uredbo, ki jo je treba sprejeti na podlagi odstavka 2. V skladu z besedilom člena 88a(2) gradiščanskega zakona o lovu je v uredbi treba ugotoviti le nevarnost škorcev za vinogradništvo. Ne zahteva pa se, da bi vsebovala tudi podrobnejše navedbe glede pogojev iz člena 9(2) Direktive o pticah. Iz besedila člena 88a(2) tudi ne izhaja zahteva po neobstoju druge zadovoljive možnosti. Posledično ureditev iz člena 88a gradiščanskega zakona o lovu ne izpolnjuje meril za izjemo na podlagi člena 9 Direktive o pticah.

127. Kot je že bilo obrazloženo, v skladu s sodno prakso Sodišča upravna praksa, ki je le v skladu z direktivo, ne more izpolnjevati zahtev pravilnega prenosa direktive.⁶⁰ Nacionalni zakon mora sam taksativno naštet razloge za eventualno odstopanje od varstvenih določb. Glede na široko formulacijo člena 20(4) spodnjeavstrijskega zakona o varstvu narave glede razlogov v tem delu ni podan pravilen prenos.

58 — V opombi 7 navedena sodba Komisija proti Italiji (skladnost), točka 9.

59 — V opombi 23 navedena sodba WWF Italia in drugi, točka 24.

60 — Glej zgoraj navedeno točko 15.

128. Poleg tega Komisija graja, da naj bi člen 21 spodnjeavstrijskega zakona o varstvu narave dovoljeval odstopanje od določb o varstvu prostoživečih vrst ptic za gospodarsko oziroma kmetijsko in gozdarsko izkoriščanje, ne da bi določal, da mora to odstopanje izpolnjevati merila iz člena 9(1) in (2) Direktive o pticah. Avstrija ugovarja, da določbe o izjemi med drugim nikoli ne veljajo pri namernem poškodovanju zaščitelih rastlin in živali ali habitatov.

129. Na podlagi člena 21 spodnjeavstrijskega zakona o varstvu narave je gospodarsko oziroma kmetijsko in gozdarsko izkoriščanje izvzeto iz prepovedi prava o varstvu ptic. Vendar pa te določbe o izjemi izrecno ne veljajo za namerno poškodovanje zaščitelih rastlin in živali.

130. V nasprotju z mnenjem Komisije se te ureditve ne sme presoјati v okviru člena 9 Direktive o pticah. Člen 9 bi bil pomemben le, če bi člen 21 spodnjeavstrijskega zakona o varstvu narave dovoljeval odstopanje od prepovedi iz členov od 5 do 8. Vendar pa to ni tako. Prepovedi iz členov 5 in 6, ki so relevantne za gospodarsko oziroma kmetij-

sko in gozdarsko izkoriščanje, izrecno ali implicitno predpostavljajo namerne⁶¹ povzročitve škode. Izjeme iz člena 21 pa ne veljajo ravno pri namerni povzročitvi škode. Zato tudi ni treba, da bi bile v skladu s členom 9.

131. Posledično je tožba Komisije v tej točki le deloma utemeljena, in sicer glede člena 20(4) spodnjeavstrijskega zakona o varstvu narave.

3. Zgornja Avstrija

132. Komisija očita, da člen 60(3) zgornjeavstrijskega zakona o lovu dovoljuje odstopanja od varstvenih določb, ne da bi določal, da so ta odstopanja odvisna od izpolnjevanja merila neobstoja druge zadovoljive možnosti. V skladu s to določbo lahko lastnik „v stanovaljskih zgradbah, kmetijskih poslopijih in ograjenih vrtovih [...] ujame ali ubije in si prilasti kragulje, kanje in skobce, če je to potrebno zaradi preprečitve resne škode zlasti na posevkih, živinoreji in drugih oblikah lastnine“.

61 — V zvezi s pojmom namernosti v Direktivi o habitatih glej sodbo z dne 18. maja 2006 v zadevi Komisija proti Španiji (lov s pastmi z zanko) (C-221/04, ZOdl., str. I-4515, točka 71).

133. Avstrija v bistvu ugovarja, da je zakonodajalec ob kasnejši dopolnitvi določbe s pogojem, „če je to potrebno zaradi preprečitve resne škode, zlasti na posevkih, živinoreji in drugih oblikah lastnine“, preveril vprašanje eventualnih drugih rešitev. Ugotovil naj bi, da v primerih, navedenih v predpisu, zadovoljive možnosti v splošnem niso bile na voljo.

zaščitene vrste ptic zaradi preprečitve škode „na drugih oblikah lastnine“ ter tako predvideva razlog za odstopanje, ki ni naveden v izčrpnem seznamu iz člena 9(1) Direktive o pticah. Posledično člen 60(3) zgornjeavstrijskega zakona o lovu ni združljiv s členom 9(1) in (2).

134. V tem pogledu je najprej treba ugotoviti, da je le prvotna različica predmet tega postopka in da ta preverjanja drugih možnosti niti ne nakazuje.

137. Zato je tudi v tej točki treba ugoditi tožbi Komisije.

135. V zvezi s trenutno veljavno določbo je treba pripomniti, da – kot Komisija pravilno zatrjuje – dejstvo, da je zakonodajalec to vprašanje preveril, ne zadostuje. Iz člena 9(2), četrta alineja, Direktive o pticah nasprotno izhaja, da je treba določiti organ, ki bo v vsakem posameznem primeru preverjal, ali so izpolnjeni pogoji za odstopanje. Poleg tega niso prenesene tudi druge zahteve iz člena 9(2) Direktive o pticah glede sredstev za ujetje in ubitje ter glede nadzornih ukrepov.

4. Dežela Salzburg

136. Navedena nacionalna določba poleg tega dovoljuje ujetje, ubitje in prilastitev

138. Komisija v zvezi z deželo Salzburg očita dejstvo, da so lahko v skladu s členom 34(1) salzburškega zakona o varstvu narave (Naturschutzgesetz) izjeme od veljavnih varstvenih določb med drugim dovoljene tudi takrat, ko je to potrebno zaradi proizvodnje pijač. Avstrija navaja, da izjeme glede proizvodnje pijač naj ne bi bilo mogoče uporabiti za ptice, saj naj bi bil njen namen omogočiti proizvodnjo alkoholnih pijač iz določenih vrst rastlin. Vendar pa besedilo navedene

določbe takšne omejitve ne vsebuje. Ta določba torej določa dodatno izjemo, ki ni predvidena med taksativno naštetimi razlogi za odstopanje iz člena 9 Direktive o pticah.

5. Tirolska

139. Poleg tega Komisija očita, da naj bi člen 72(3) salzburskega zakona o lovu omogočal izjeme od prepovedi uporabe pasti, namenjenih za ubitje divjih živali, ne da bi se pri tem upoštevalo merila iz člena 9(1) in (2) Direktive o pticah. Tudi ta očitek je utemeljen. Salzburska ureditev ne upošteva tega, da so dopustni razlogi za odstopanje v členu 9(1) Direktive o pticah taksativno naštet, saj omogoča postavljanje pasti, če „ni mogoče na drug način zavarovati primerljivo pomembnih javnih interesov“. Poleg tega v tem nacionalnem zakonu niso v zadostni meri prenesene niti zahteve iz člena 9(2) Direktive o pticah.

141. Komisija očita, da je v skladu s členom 4(3) tirolske uredbe o varstvu narave (Naturschutzverordnung) dovoljeno preganjanje vran, škorcev in kosov s površin, namenjenih kmetijski proizvodnji, gozdnih nasadov in vrtov, ne da bi bila prenesena merila iz člena 9 Direktive o pticah. Avstrija napoveduje spremembo te določbe, vendar meni, da naj člena 9 sploh ne bi bilo treba upoštevati, saj je v skladu s členom 5(d) treba prepovedati le vznemirjanja ptic, ki bi postala moteča glede na cilje te direktive. Dopusten pregon pa naj ne bi bil moteč.

142. Vendar pa utemeljevanje Avstrije ne prepriča. Če bi bile navedene vrste dejansko pregnane z vseh površin, namenjenih kmetijski proizvodnji, gozdnih nasadov in vrtov, potem bi jim ostalo komaj še kaj življenjskega prostora. Zato lahko vznemirjanje, ki je dovoljeno na podlagi člena 4(3) tirolske uredbe o varstvu narave, postane moteče glede na cilje Direktive o pticah. To vznemirjanje bi torej lahko bilo dovoljeno le v skladu s členom 9. Vendar pa pogoji iz tega člena niso preneseni.

140. Posledično člen 9 v deželi Salzburg ni pravilno prenesen. Tožbi Komisije je zato v tej točki treba ugoditi.

143. Zato je tožba v tej točki utemeljena.

I – Člen 11 Direktive o pticah

144. Člen 11 se nanaša na naseljevanje tujerodnih vrst ptic in se glasi:

„Države članice zagotovijo, da kakršno koli naseljevanje prostoživečih vrst ptic, ki niso naravno prisotne na evropskem ozemlju držav članic, ne škoduje krajevnemu rastlinstvu in živalstvu. O tem se posvetujejo s Komisijo.“

145. Komisija navaja, da Spodnja Avstrija te določbe Direktive ni pravilno prenesla, saj je v skladu s členom 17(5) spodnjeavstrijskega zakona o varstvu narave naseljevanje in razširjanje tujerodnih vrst ptic odvisno od tega, da to „trajno“ ne škoduje domorodnim vrstam ali krajini. S tem naj bi bilo uvedeno dodatno merilo, ki v Direktivi ni predvideno.

146. Avstrija temu ugovarja, da naj bi bilo za naseljevanje tujerodnih prostoživečih vrst ptic potrebno dovoljenje deželne vlade in

da naj bi ta nacionalno določbo razlagala skladno z Direktivo, in sicer tako, da bi pri trajnem škodovanju krajevnemu živalstvu in rastlinstvu odklonila izdajo dovoljenja.

147. V primerjavi z nacionalno določbo določa člen 11 Direktive o pticah večje omejitve za naseljevanje prostoživečih vrst ptic, ki niso naravno prisotne na evropskem ozemlju držav članic. Navedeni člen Direktive s členom 17(5) spodnjeavstrijskega zakona o varstvu narave torej ni pravilno prenesen. Poleg tega je bilo že obrazloženo, da razlaga v skladu z direktivo s strani nacionalnih organov ne zadostuje za prenos.⁶²

148. Torej je tožba Komisije tudi v tej zadnji točki utemeljena.

III – Stroški

149. Neuspeli stranki se v skladu s členom 69(2) Poslovnika naloži plačilo stroškov,

⁶² — Glej zgoraj navedeno točko 15.

če so bili ti priglašeni. Komisija je s tožbo, kolikor je ta še predmet tega postopka, pretežno uspela, zaradi česar je treba plačilo stroškov naložiti Avstriji. V skladu s členom 69(5) Poslovnika velja enako za tožbene

razloge, ki jih je Komisija umaknila. Ker je bila tožba vložena zaradi Avstrije, saj je ta šele z zamudo prilagodila pravo zahtevam prava Skupnosti, je treba plačilo vseh stroškov naložiti Republiki Avstriji.

IV – Predlog

150. Zato Sodišču predlagam, naj odloči tako:

1. Republika Avstrija ni izpolnila obveznosti iz člena 10 in 249 Pogodbe ter člena 18 Direktive Sveta 79/409/EGS o ohranjanju prosto živečih ptic s tem, da ni pravilno prenesla naslednjih določb:

— člena 1(1) in (2) v zvezi z Gradiščanskim, s Koroško, Spodnjo Avstrijo, z Zgornjo Avstrijo in s Štajersko;

— člena 5 na Gradiščanskem, v Koroški, Spodnji Avstriji, Zgornji Avstriji in Štajerski;

- člena 6(1) v Zgornji Avstriji;
- člena 7(1) v Koroški, Spodnji Avstriji in Zgornji Avstriji;
- člena 7(4) v naslednjih deželah in glede naslednjih vrst ptic:
 - v Koroški glede divjega petelina, ruševca, črne liske, sloke, grivarja in turške grlice,
 - v Spodnji Avstriji glede divjega petelina, ruševca in sloke,
 - v Zgornji Avstriji glede divjega petelina, ruševca in sloke,
 - v deželi Salzburg glede divjega petelina, ruševca in sloke,
 - v deželi Štajerski glede divjega petelina, ruševca in sloke,

- na Tirolskem glede divjega petelina in ruševca,
 - na Predarlskem glede ruševca,
 - in v deželi Dunaj glede sloke;
 - člena 8 v Spodnji Avstriji;
 - člena 9 na Gradiščanskem, v Spodnji Avstriji, Zgornji Avstriji, deželi Salzburg, Tirolski in Štajerski;
 - člena 11 v Spodnji Avstriji.
2. V preostalem delu se tožba zavrže in zavrne.
3. Republiki Avstriji se naloži plačilo stroškov postopka.